

Nr 72.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar; given Stockholms slott den 22 februari 1924.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt i punkterna 1:o—11:o.

GUSTAF.

David Pettersson.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 februari 1924.

Närvarande:

Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden MALM, EKEBERG, BESKOW, MALMROTH, HASSELROT, STRIDSBERG, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETERSSON.

Departementschefen, statsrådet Pettersson anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning vissa ärenden angående försäljning av kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar, vilka ärenden syntes böra föranleda framställning till riksdagen, samt anför härom följande:

1:o.

Kronoegendomen 1 mantal Edeby nr 1 i Ludgo socken av Södermanlands län är utarrenderad till den 14 mars 1926 mot ett årligt arrende av 1,700 kronor.

Under 1923 har å egendomen hållits uppskattningsförrättning. Av instrumentet över nämnda förrättning jämte övriga till ärendet hörande handlingar, däribland en av distriktslantmätaren Karl Thanner 1923 över

[1.]
*Edeby nr 1
i Söderman-
lands län.*

Bihang till riksdagens protokoll 1924. 1 saml. 53 häft. (Nr 72—73.)

1

egendomen upprättad karta med beskrivning, inhämtas bland annat följande.

Egendomen, som är belägen 1.5 mil från Tystberga järnvägsstation, 2.8 mil från staden Nyköping och lika långt från Gnesta, har en areal av 277.660 hektar, varav 71.936 hektar tomt, trädgård och åker, 1.325 hektar äng och odlingsmark, 195.373 hektar avrösningsjord och 9.026 hektar impediment.

Å egendomen finnas två torp, benämnda Kulltorp och Mårsäng, båda försedda med kronan tillhöriga hus.

Med hänsyn till att torpen numera, sedan det visat sig nödvändigt att hava en underarrendator för båda torpen mot kontant arrende, vore till obetydlig fördel för egendomen, hava uppskattningsmännen föreslagit försäljning av berörda torp med följande ägor och saluvärden.

	Ägofigurer å kartan	Areal hektar				Saluvärde kronor	däraf för växande skog kronor
		tomt, åker o. d.	avrösningsjord m. m.	impediment	summa		
Kulltorp ...	142 a, 143 a, 149, 149 a, 150—181, 181 a	8,219	8,029	0,225	16,473	11,800	4,556
Mårsäng	183—211, 218 b	8,196	11,668	0,438	20,297	13,400	5,453

Uppskattningsmännen hava ansett, att kronan samt arrendatorn av stamfastigheten och den närbelägna kronoegendomen Landshammar borde vid försäljningen förbehållas rätt till väg över lägenheterna till kronans skog och torvmosse; och har hembuds rätt för nuvarande innehavaren av torpen Joh. Andersson tillstyrkts beträffande det ena av dem efter eget val.

Länsstyrelsen, överjägmästaren och domänstyrelsen hava icke haft någon erinran att framställa mot förslaget.

Departements-
chefen.

Även jag tillstyrker försäljningsförslaget och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att lägenheterna Kulltorp och Mårsäng må var för sig med ovan angivet område från kronoegendomen 1 mantal Edeby nr 1 i Ludgo socken av Södermanlands län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med förbehåll om rätt för stamfastigheten och kronoegendomen Landshammar till väg över lägenheterna samt med hembuds rätt för lägenheternas nuvarande brukare Joh. Andersson till en av lägenheterna efter eget val.

2:o.

[2.]
Ulvared nr 1
i Älvsborgs
län.

Kronoegendomen $\frac{3}{8}$ mantal Ulvared nr 1 i Grovareds socken av Älvsborgs län är till den 14 mars 1925 utarrenderad mot ett årligt arrende av 775 kronor.

Under 1922 har å egendomen hållits arrendeuppskattning. Av instrumentet häröver jämte till ärendet hörande handlingar, däribland en av distriktslantmätaren Gunnar Öhrström 1922 upprättad karta över egendomen, inhämtas bland annat följande.

Egendomen är belägen 15 kilometer från Varnumskulle järnvägsstation a Borås—Ulricehamns järnväg och har en areal av sammanlagt 106.756 hektar, därav 18.749 hektar tomt och åker, 9.502 hektar äng, 77.616 hektar skogs- och hagmark samt 0.889 hektar impediment.

Egendomen, vars åkerjord är av mager och karg natur samt så stenbunden, att den endast med svårighet kan brukas såsom åker, är uppdelad i två skiften, hemskiftet och utskiftet.

I utkanten av hemskiftet finnas två lägenheter, Svedjan och Ängelsberg. Svedjan innehaves sedan 12 år av Johan Larsson, som äger byggnaderna a densamma. Ängelsberg har sedan 21 år innehafts av numera avlidne brukaren Johan Gustafsson, vilkens stärbhus brukar lägenheten och är ägare till samtliga å densamma varande byggnader.

Utskiftet är beläget på 5 kilometers avstånd från huvudgården samt har en areal av 12.150 hektar. Utskiftet är obebyggt och skogen å detsamma består helt av ungskog under 30 år.

Uppskattningsmännen hava på grund av egendomens dåliga beskaffenhet ansett det ej vara med kronans fördel förenligt att bibehålla densamma i statsverkets ägo utan föreslagit, att egendomen skulle efter verkställd styckning försälgas i fyra lotter, nämligen 1) huvudgården, 2) lägenheten Svedjan, 3) lägenheten Ängelsberg samt 4) utskiftet. Enligt uppskattningsmännens förslag skulle försäljningslotternas arealer och saluvärden bliva följande:

	Ägofigurer å kartan	Areal hektar					Salu- värde kronor	därav för växande skog kronor
		åker	äng	skogs- och hag- mark	impedi- ment	summa		
Huvudgården	nr 1—169, 201—215	14.702	8.652	55.798	0.648	79.800	28,000	16,451: 40
Svedjan	nr 170, 172—200	1.240	0.219	5.585	0.232	7.276	1,150	534: —
Ängelsberg	nr 216—264	2.807	0.631	4.033	0.009	7.530	1,250	368: —
Utskiftet	nr 265	—	—	12.150	—	12.150	1,700	1,133: 20
Summa		18.749	9.502	77.616	0.889	106,756	32,100	18,486: 60

Länsstyrelsen har ej haft något att erinra mot uppskattningsmännens försäljningsförslag.

Överjägmästaren har tillstyrkt försäljning av huvudgården — som vore den nuvarande arrendatorns fädernegård — samt lägenheterna Svedjan och Ängelsberg, men däremot ansett utskiftet, som omedelbart angränsade tvenne ecklesiastiska skogar i Slättbygds revir, böra trots dess ringa areal bibehållas i kronans ägo och överföras till nämnda revir, eventuellt efter att hava inköpts av kyrkofonden. Å utskiftet funnes nämligen ej annan skog än ungskog under 30 år och det vore osannolikt, att privata personer skulle reflektera å inköp av ett dylikt område, som

ej komme att lämna någon nämnvärd avkastning på mycket lång tid. Överjägmästaren har vidare funnit de av uppskattningsmännen föreslagna värdena å skogsmarken till de särskilda lotterna (beträffande utskiftet 50 kronor för hektar och beträffande övriga lotter 60 kronor för hektar) med hänsyn till den relativt höga boniteten vara alltför låga och böra höjas med 10 kronor för hektar, varjämte värdet av den å utskiftet växande skogen borde höjas med 345 kronor. Lotternas saluvärden skulle sålunda enligt överjägmästarens beräkning bliva:

	Saluvärde kronor	däraf för växande skog kronor
Huvudgården	28,578: 56	16,451: 40
Svedjan	1,196: 85	534: —
Ängelsberg	1,278: 31	368: —
Utskiftet	2,207: 20	1,478: 20
Summa	33,255: 92	18,831: 60

Domänstyrelsen har ansett, att utskiftet, på grund av dess ringa areal, ej lämpligen borde avsättas till kronopark. Ej heller torde det lämpa sig till egnahemslägenhet. För ägaren till huvudgården borde emellertid utskiftet, då skogen därå i en framtid hunnit utväxa, bliva av värde. Det syntes därför domänstyrelsen lämpligast, att utskiftet försåldes tillsammans med huvudgården. Försäljningen av huvudgården jämte utskiftet borde ske å offentlig aktion till den högstbjudande under de i kungl. brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor med skyldighet att lämna innehavaren av lägenheten Ängelsberg fri utfartsväg över stamhemmanet. Lägenheterna Svedjan och Ängelsberg syntes domänstyrelsen böra försäljas var för sig enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar. Mot de av överjägmästaren föreslagna förhöjda saluvärdena funne domänstyrelsen intet att erinra.

Kammarkollegium har i infortrat utlåtande förklarat sig icke hava något att erinra mot bifall till domänstyrelsens framställning.

*Departements-
chefen.*

Även jag anser mig böra biträda försäljningsförslaget, sådant det av domänstyrelsen tillstyrkts.

Mot de av överjägmästaren föreslagna saluvärdena, uppgående för lägenheten Svedjan till 1,196 kronor 85 öre, för lägenheten Ängelsberg till 1,278 kronor 31 öre samt för egendomen i övrigt till 30,780 kronor 76 öre, har jag intet att erinra.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

dels att lägenheterna Svedjan och Ängelsberg må var för sig med ovan angivet område från kronoegendomen $\frac{3}{8}$ mantal Ulvared nr 1 i Grovareds socken av

Älvsborgs län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av eignahemslägenheter från kronoegendomar, dels ock att egendomen i övrigt må å offentlig auktion till den högstbjudande försäljas under de i kungl. brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor samt med förbehåll om rätt för innehavare av lägenheten Ängelsberg till utfartsväg över huvudgården.

3:o.

Kronoegendomen 8 mantal Kungsbro nr 1 i Vreta Klosters socken av Östergötlands län har med vissa undantag den 14 mars 1917 upplåtits på arrende under 20 år mot en årlig avgäld av 6,170 kronor. Rätten till arrendet har emellertid förverkats, och på grund av Kungl. Maj:ts beslut den 22 december 1922 skall arrendet upphöra den 14 mars 1924.

Med anledning härav har uppskattningsförrättning under 1923 hållits å egendomen. Av instrumentet häröver med tillhörande handlingar, däribland en av förste lantmätaren A. Th. Carlén 1892 upprättad och av extra lantmätaren J. Stånggren 1914 kompletterad karta, inhämtas bland annat följande.

Egendomen är belägen 0.6 mil från järnvägsstationen Vreta Kloster och 1.5 mil från staden Linköping.

Enligt ägobeskrivningen innehåller egendomen en areal av 363.157 hektar, därav 168.417 hektar åker och tomt, 81.156 hektar äng, 111.554 hektar avrösningsjord och 0.203 hektar impediment.

Från egendomen hava förut fränsåls bland annat följande lägenheter (se prop. 169/1915 p. 3 och R. skr. 119/1915):

Kohagen nr 2, å ovannämnda karta omfattande ägofigurerna nr 132, 133, av 134, 135, av 138, 141—143, 145—147 och av 152 om tillhopa 4.346 hektar, därav 1.915 hektar åker, 2.424 hektar äng och 0.007 hektar impediment, vilken lägenhet äges av A. L. Ingvald; samt

Kohagen nr 3, å kartan omfattande ägofigurerna nr av 152, av 181, 183—191, av 192, 193 och av 194 om tillhopa 6.147 hektar, därav 3.802 hektar åker, 2.324 hektar äng, 0.018 hektar betesmark och 0.003 hektar impediment, vilken lägenhet äges av P. A. Svensson.

Å egendomens nuvarande ägoinnehav finnas bland andra följande lägenheter:

1) *Källbacken nr 2* med stuga och ladugård i försvarligt skick, vilka ägas av förenämde A. L. Ingvalds svärfader;

2) *Grindtorp* med två stugor och ladugård i gott stånd, vilka ägas av A. P. Johnsson och dennes son snickaren G. A. Johnsson;

3) *Bostorp* med stuga och bod i försvarligt skick, som ägas av förenämde P. A. Svensson.

4) *Gransbo* med stuga i uselt skick, vilken äges av Vreta Klosters kommun.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att för beredande av egna hem från egendomen måtte avsöndras och försäljas följande lägenheter:

[3.]
Kungsbro nr 1
i Östergöt-
lands län.

A) Till bostadslägenheter:

Sju å omförmälda karta med röda linjer utmärkta och med nedan angivna nummer betecknade tomter, nämligen:

Tomtnummer	Ägofigurer å kartan	Areal hektar	Saluvärde kronor
6.....	av 116, 118	0.424	510
7.....	av 116	0.390	470
8.....	av 116	0.370	450
9.....	av 112, av 115	0.468	560
10.....	av 112, av 114, av 115	0.452	540
11.....	av 112	0.462	555
12.....	av 112, av 114	0.477	575

Arealen utgöres huvudsakligen av åkerjord.

B) Till jordbrukslägenheter:

1) Ett till lägenheten Kohagen nr 2 angränsande område om 6.233 hektar.

Området, som i huvudsak motsvarar förutnämnda lägenheterna Källbacken nr 2 och Gransbo, omfattar å kartan ägofigurerne nr av 86, 87, 129—131, 136, 137, av 138, 139, 140, 144, 160—162, 162 a, 163, 164, 165, 165 a, av 166, 167, av 168, 169, av 170 och av 180 samt innehåller 3.240 hektar åker, 0.622 hektar äng, 2.315 hektar betesmark och 0.056 hektar impediment.

A området äro ovan angivna byggnader å lägenheterna Källbacken nr 2 och Gransbo belägna.

Området har av uppskattningsmännen saluvärderats till 4,050 kronor, därav 1,840 kronor för växande skog.

Uppskattningsmännen hava hemställt, att förenämnde Ingvald, som därom gjort framställning, måtte efter hembud få inköpa ifrågavarande område för att därmed utöka honom tillhöriga lägenheten Kohagen nr 2.

2) Ett till lägenheten Kohagen nr 3 angränsande område om 2.737 hektar.

Området omfattar å kartan ägofigurerne nr av 166, av 168, av 170, 171—175, 177—179 och av 180 med en areal av 1.097 hektar åker, 0.413 hektar äng, 1.220 hektar betesmark och 0.007 hektar impediment.

A området, vari ingår förenämnda lägenhet Bostorp, finnes utom ovan angivna byggnad å denna lägenhet även en stuga, som tillhör kronan.

Uppskattningsmännen hava saluvärderat området till 2,515 kronor, därav 441 kronor för växande skog och 1,200 kronor för den kronan tillhöriga stugan, samt hemställt, att ovanbemälda P. A. Svensson, som därom gjort framställning, måtte efter hembud få inköpa ifrågavarande område för att därmed utöka honom tillhöriga lägenheten Kohagen nr 3.

3) Lägenheten Grindtorp.

Lägenheten omfattar å kartan ägofigurerne nr av 50, 285—291, av 514, 515—517 och av 529 med en areal av 6.164 hektar, därav 2.240 hektar åker och tomt samt 3.924 hektar betesmark.

Uppskattningsmännen, som saluvärderat lägenheten till 5,295 kronor, därav 3,781 kronor för växande skog, hava hemställt, att sniekaren Johnsson måtte medgivas hembuds rätt vid lägenhetens försäljning.

Rörande samtliga till försäljning avsedda områden hava uppskattningsmännen hemställt, att utfartsvägar, där så erfordrades, måtte förbehållas för kronoegendomen över lägenheterna och för dessa över kronoegendomen.

Länsstyrelsen och överjägmästaren hava icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens försäljningsförslag.

Domänstyrelsen har jämväl tillstyrkt detsamma, dock icke beträffande lägenheten Grindtorp, som styrelsen ansett böra bibehållas i kronans ägo. Domänstyrelsen har i ärendet anfört bland annat följande.

Domänstyrelsen kunde ej biträda förslaget om försäljning av lägenheten Grindtorp med därtill lagda ägor, alldenstund därigenom egendomens ägofigur komme att i hög grad försämras. I övrigt hade styrelsen ej något annat att i anledning av försäljningsförslaget erinra, än att vid försäljningen borde medgivas rätt för bostadstomterna att såsom utfartsväg begagna den å kartan med litt. a betecknade vägen och för bostadstomterna nr 8, 10 och 12 dessutom att såsom utfartsväg till nämnda väg begagna de med heldragna röda linjer å kartan angivna områdena i gränsen mellan tomterna nr 7 och 9 samt invid tomten nr 11, ävensom att stamfastigheten borde förbehållas rätt att fritt begagna samtliga nu berörda vägar.

Domänstyrelsen har tillika meddelat, att styrelsen föranstaltat om egendomens skötsel och vård till den 14 mars 1925.

Jag tillstyrker försäljning i enlighet med domänstyrelsens förslag samt hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, *Departements-
chefen.*

att dels ovan omförmälda sju tomter, dels ock förenämnda två lägenheter om respektive 6.233 hektar och 2.737 hektar — den sistnämnda med kronan tillhörig stuga — må kronoegendomen 8 mantal Kungsbro nr 1 i Vreta Klosters socken av Östergötlands län fränskiljas och var för sig försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med förbehåll om rätt till vägar på sätt domänstyrelsen föreslagit samt med hembuds rätt för A. L. Ingvald i fråga om lägenheten om 6.233 hektar och för P. A. Svensson beträffande lägenheten om 2.737 hektar.

4:o.

Kronoegendomen 1 $\frac{1}{3}$ mantal Reslöv nr 1, 2 och 29 i Reslövs socken av Malmöhus län är utarrenderad till den 14 mars 1926 mot ett årligt arrende av 2,925 kronor.

Under 1923 har å egendomen hållits uppskattningsförrättning. Av instrumentet häröver jämte övriga till ärendet hörande handlingar, däribland en av vice kommissionslantmätaren Axel Nilsson 1903 upprättad karta

[4.]
Reslöv nr 1,
2 och 29 i
Malmöhus
län.

över egendomen samt en av distriktslantmätaren Ludvig Engzell 1922 kompletterad beskrivning till samma karta, inhämtas bland annat följande.

Egendomen, som är belägen 10 kilometer från staden Eslöv och 5 kilometer från Marieholms järnvägsstation, har en areal av 64.6666 hektar, därav 0.8316 hektar tomt och trädgård, 63.111 hektar åker, 0.451 hektar äng och 0.273 hektar impediment. I denna areal är icke inräknad en jämlikt kungl. brev den 27 maj 1904 egendomen fränsåld lägenhet om 1.289 hektar, å kartan utmärkt med ägofigurerna nr 28—30.

Egendomens åbyggnad har ansetts tillräcklig för nuvarande areal med undantag av att nybyggnad av ett mindre hus för redskap och maskiner snarast erfordrades.

Egendomen består dels av ett cirka 2 $\frac{1}{2}$ kilometer långt hemskifte, utefter vars ena långsida allmän väg går fram, dels ock av ett närmare Reslövs by beläget sandtagsskifte, som är något sankt beläget på en sluttning mot en förbiflytande å och består av sandbemängd, men god och djup mylla. Uppskattningsmännen hava, under framhållande att egendomen med hänsyn till läge, den långsmala planen och förträfflig vägförbindelse väl skulle ägna sig för styckning till mindre jordbruk, likväl icke ansett sig böra föreslå en sådan åtgärd beträffande hemskiftet. Oaktat verkställd kungörelse hade nämligen någon ansökning eller förfrågan om försäljning av egnahemsletter från egendomen icke gjorts. Därtill komme, att åbyggnaden vore god och med ovanberörda mindre komplettering tillräcklig för egendomens nuvarande omfattning. Visserligen skulle under andra omständigheter ett å kartan med ägofigurerna nr 25 och 26 betecknat område, som av allmän väg vore skilt från skiftet i övrigt, utan hinder kunnat upplåtas som jordbrukslägenhet. Då emellertid arrendatorn å området ägde befintlig åbyggnad och åtminstone tidvis hade fördel av att kunna upplåta bostad därå åt arbetsfolk vid gården eller förhyra lägenheten åt personer, som delvis hade sysselsättning vid egendomen, ansåge uppskattningsmännen icke lämpligt att ifrågasätta försäljning av sagda område.

Däremot hava uppskattningsmännen föreslagit, att sandtagsskiftet, som låge avskilt från övriga ägor och i en grupp av smålägenheter, måtte avsöndras från egendomen och försälas, varvid dock någon ovillkorlig byggnadsskyldighet ej borde fästas som villkor vid försäljningen, enär området lämpade sig att tilläggas någon av kringliggande smålägenheter av liknande storlek. Skiftet är å kartan utmärkt med ägofiguren nr 31 och har en areal av 0.1146 hektar. Saluvärdet har uppskattats till 300 kronor.

Länsstyrelsen och domänstyrelsen hava förordat försäljningsförslaget, och har domänstyrelsen hemställt, att det till försäljning avsedda området måtte utbjudas å offentlig auktion enligt de i kungl. brevet den 29 maj 1874 stadgade grunder.

Departements-
chefen. Även jag biträder försäljningsförslaget och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ifrågavarande område om 0.1146 hektar av kronoegendomen 1 $\frac{1}{3}$ mantal Reslöv nr 1, 2 och 29 i Reslövs socken av Malmöhus län må å offentlig auktion till den högstbjudande försälas under de i kungl. brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor.

5:o.

Landssekreterarens i Uppsala län f. d. löningsjord å det s. k. Kåbo gårde invid staden Uppsala är till den 14 mars 1926 utarrenderad till gardsägaren C. A. Stam mot ett årligt arrende av 230 kronor.

Vid senaste uppskattningsförrättning å ifrågavarande fastighet den 13 september 1921 förelåg icke någon framställning om försäljning av mark från densamma, och funno förrättningsmännen ej heller försäljning böra ske utan tillstyrkte, att lägenheten reserverades för universitetets eller annat allmänt behov samt för en tid av fem år ånyo utarrenderades.

Sedermera hava Uppsala stadsfullmäktige i skrivelse den 27 oktober 1923 hos Kungl. Maj:t anhållit att få för stadens räkning inköpa ett område om 1.0435 hektar av löningsjorden för en efter 1 krona 50 öre för kvadratmeter beräknad köpeskillning av 15,652 kronor 50 öre.

Av handlingarna i ärendet, däribland dels en av förste lantmätaren Birger A:n Stagh 1911 upprättad karta över löningsjorden, dels en av stadsingenjören Gösta Laurell den 1 oktober 1923 upprättad karta över bland annat det till inköp föreslagna området, dels ock en inom byggnadsstyrelsen upprättad karts-kiss över ifrågasatt jämkning i stadsplanen för viss del av Uppsala stad, inhämtas bland annat följande.

Ifrågavarande f. d. löningsjord omfattar en areal av 2.2739 hektar. Det till försäljning ifrågasatta området om 1.0435 hektar utgöres, efter skett ägoutbyte mellan kronan och Uppsala stad jämlikt kungl. brev den 18 oktober 1912, av en med röda begränsningslinjer å Laurells karta angiven ägofigur, som å den av Kungl. Maj:t för, bland annat, Kåbo gårde den 22 april 1910 fastställda stadsplanen motsvaras av tomterna nr 10—13 i kvarteret Svea och nr 5—7 i kvarteret Spetskulan jämte mellanliggande gatumark.

Vederbörande uppskattningsmän, vilka beretts tillfälle att yttra sig över stadsfullmäktiges framställning, hava förklarat sig tillstyrka områdets försäljning till det erbjudna priset av 1 krona 50 öre för kvadratmeter, vilket pris uppskattningsmännen ansåge skäligt i förhållande till såväl det pris, staden betalade för tomtmark å Luthagen (1 krona 36 öre för kvadratmeter), som ock det pris, staden betingade sig vid försäljning av tomter å Kåbo gårde (3 kronor 63 öre för kvadratmeter), därvid gatumark undantoges och alla erforderliga ledningar framdroges till tomtgränsen.

Arrendatorn Stam har förklarat sig icke hava något att erinra mot försäljningen.

Jämväl Uppsala universitets drätsel-nämnd har, efter antecknande att ifrågavarande område låge utanför det område, som vore avsett till tomter för universitetsinstitutioner, förklarat sig icke hava något att erinra mot bifall till stadsfullmäktiges framställning.

Länsstyrelsen har icke haft något att erinra mot bifall till framställningen.

Domänstyrelsen har tillstyrkt områdets försäljning till Uppsala stad för den av staden erbjudna köpeskillingen med tillträde så snart köpeskillingen erlagts och under villkor i övrigt, att köpeskillingen inbetalades

[5.]
Landssekreterarens i Uppsala län f. d. löningsjord.

till länsstyrelsen samt att köparen ensam vidkändes alla med områdets avskiljande och lagfart å fånet förenade kostnader.

Byggnadsstyrelsen har likaledes tillstyrkt försäljningen på av domänstyrelsen angivna villkor och har styrelsen i ärendet anfört bland annat följande.

Det till försäljning avsedda området, som genom ägoutbyte utformats i anslutning till den av Kungl. Maj:t för bland annat Käbo gårde den 22 april 1910 fastställda stadsplanen samt den därefter för kvarteren Svea och Spetskulan fastställda tomtindelningen, utgjordes av sju tomter jämte mellanliggande gatumark, till vilken sistnämnda del av området Uppsala stad, jämlikt 1 kap. 14 § i lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad, ägde expropriationsrätt. I ett upprättat men ännu icke antaget förslag till revidering av stadsplanen för Uppsala stad vore endast en mindre jämkning vidtagen beträffande ovannämnda två kvarter. Denna jämkning torde dock påfordra förnyat ägoutbyte samt ny tomtindelning. En försäljning av området i sin helhet till staden torde därför, då staden vore ägare till omkringliggande mark, enligt byggnadsstyrelsens mening vara för kronan önskvärd.

Vad försäljningspriset å området beträffade vitsordade byggnadsstyrelsen, efter verkställd utredning, riktigheten av de uppgifter beträffande på platsen gällande tomtpris m. m., som av vederbörande domänintendent lämnats. Då staden själv försälde tomter invid nu ifrågakomna område till ett pris av kronor 3: 50—3: 62 för kvadratmeter och då värdet å gatumark samt kostnaderna för gatuanläggningar och ledningar måste beräknas till minst kronor 2: 00 å 2: 20 för kvadratmeter tomtmark, torde, enligt byggnadsstyrelsens mening, kronan icke skäligen kunna fordra högre pris å nu avsedda område, i vilket gatumarken jämväl inginge, än det av staden erbjudna priset eller kronor 1: 50 för kvadratmeter.

*Departements-
chefen.*

Under åberopande av den i ärendet förebragta utredningen anser jag mig böra tillstyrka försäljning till Uppsala stad av ifrågavarande område mot den av staden erbjudna köpeskillingen. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ovannämnda område om 1.0435 hektar av landssekreterarens i Uppsala län f. d. löningsjord må försäljas till Uppsala stad för en köpeskilling av 15,652 kronor 50 öre samt under villkor i övrigt,

att köpeskillingen vid tillträdet kontant inbetalas till länsstyrelsen i Uppsala län, samt

att Uppsala stad vidkännas alla med områdets avskiljande och lagfart å fånet förenade kostnader.

6:o.

[6.] Kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Bärby nr 5 litt. E i Faringe socken av Stockholms län är utarrenderad till den 14 mars 1924 mot ett årligt arrende av 850 kronor.

*Bärby nr 5
litt. E i Stock-
holms län.*

Under 1922 har å egendomen hållits uppskattningsförrättning. Av instrumentet häröver jämte övriga till ärendet hörande handlingar, däribland en av t. f. distriktslantmätaren John Svärdson 1921 över egendomen upprättad karta med beskrivning, inhämtas bland annat följande.

Egendomen, som är belägen omkring 4 kilometer från Faringe järnvägsstation å Stockholm—Rimbobanan, består av tre skiften, nämligen hemskiftet, Sörhagsskiftet eller Grindängen samt utskogsskiftet.

Egendomen omfattar 88.250 hektar, därav 27.849 hektar tomt och åker, 12.029 hektar äng och odlingsmark, 47.439 hektar avrösningsjord och 0.933 hektar impediment.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att det obebyggda Sörhagsskiftet eller Grindängen skulle försälgas till eget hem. Skiftet ligger 1.7 kilometer från huvudgården och omfattar enligt lantmätarens beskrivning 7.728 hektar, därav 2.274 hektar åker, 5.355 hektar avrösningsjord och 0.099 hektar impediment. Skiftets saluvärde har av uppskattningsmännen beräknats till i runt tal 3,000 kronor, därav för växande skog 1,243 kronor 50 öre.

Länsstyrelsen, överjägmästaren och domänstyrelsen hava tillstyrkt försäljning av ifrågavarande område.

Domänstyrelsen har tillika meddelat, att styrelsen vidtagit åtgärder för egendomens skötsel och vård till den 14 mars 1925.

Även jag biträder försäljningsförslaget och hemställer alltså, att Kungl. *Departements-*
Maj:tt måtte föreslå riksdagen medgiva, *chefen.*

att ifrågavarande obebyggda område, benämnt Sörhags-
skiftet eller Grindängen må från kronoegendomen $\frac{1}{2}$
mantal Bärby nr 5 litt. E i Faringe socken av Stock-
holms län försälgas enligt gällande grunder för upplåtande
av egnahemslägenheter från kronoegendommar.

7:o.

Kronoegendomen 1 mantal Karsahult nr 1 i Almundsryds socken av Kronobergs län har till den 14 mars 1923 varit utarrenderad mot ett årligt arrende av 800 kronor, varefter egendomen för en tid av fem år eller till den 14 mars 1928 utarrenderats mot ett årligt arrende av 860 kronor.

Under 1921 hölls å egendomen uppskattningsförrättning. Av instrumentet häröver samt övriga tillhörande handlingar, däribland en av extra lantmätaren Erik Jung 1920 kopierad och kompletterad karta över egendomen, framgick bland annat följande.

Egendomen, som icke angränsar annan kronodomän, är belägen 1.3 mil från Ryds och 0.3 mil från Fridafors järnvägsstationer å Karlshamn—Vislanda järnväg. Den har en areal av 409.453 hektar, därav 34.590 hektar åker, 76.335 hektar äng, 275.562 hektar avrösningsjord och 22.966 hektar impediment. I denna areal har inräknats dels ett jämlikt kungl.

[7.]
Karsahult
nr 1 i
Kronobergs
län.

brev den 28 maj 1897 till Fridafors aktiebolag försålt område om 9.791 hektar med tillhörande vattenrätt i Mörrumsån, dels ock ett för Karlshamn—Vislanda järnväg exproprierat område om 2.147 hektar.

Egendomen hävdas sedan lång tid i tre lotter, var och en under särskild brukare. Varje brukningslott omfattar omkring en tredjedel av egendomens hela område. Lotterna brukas av August Eriksson, Olof Olsson och Sven Karlsson, av vilka Eriksson sedan 1911 är egendomens arrendator.

Åkerjorden består till större delen av synnerligen stenbunden och mager fastlandsmark. En mindre del utgöres av mader och från huvudgården avlägset belägna, uppodlade mossmarker. Ängsmarken, som jämväl är stenbemängd och delvis skogbeväxt, användes huvudsakligen som betesmark. Utmarken är bergbunden och starkt kuperad samt bevuxen med riklig, i god växtkraft varande skog.

Å egendomen finnas torpen Smedtorpet, Ekeberg och Norrahult samt lägenheterna Ekeryd och den s. k. Ryds lägenhet.

Uppskattningsmännen ansågo, att egendomen — med undantag av utmarken, vilken jämte därå befintliga torpet Norrahult syntes böra bibehållas i kronans ägo — lämpligen borde upplåtas till egna hem, särskilt med hänsyn till egendomens i stort sett magra och stenbundna inägoareal samt den dåliga beskaffenheten av egendomens byggnader. Uppskattningsmännen förordade egendomens styckning i elva, å Jungs karta med litt. A—L betecknade och med röda gränslinjer utmärkta områden. Av dessa lotter ansågo uppskattningsmännen litt. H och I böra i kronans ägo bibehållas, litt. H för att ställas under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning såsom kronopark och litt. I för att användas såsom upplagsplats för kronoparkens virkesavkastning.

De övriga av uppskattningsmännen till försäljning föreslagna nio lotternas arealer och saluvärden angivas här nedan:

	Areal hektar					Saluvärde kronor	därav förväxande skog kronor
	åker	äng	av-rösningsjord	impediment	summa		
Litt. A	5.930	21.945	11.750	0.080	39.705	13,230	6,688
» B	8.660	23.125	6.280	0.015	38.080	12,010	6,596
» C	7.840	7.085	9.270	—	24.195	7,680	3,885
» D (Smedtorpet)	3.220	3.910	4.405	—	11.535	3,350	1,588
» E (Ekeberg) ..	1.700	6.450	0.980	—	9.130	2,530	1,128
» F (Ekeryd)	1.505	9.355	0.027	0.003	10.890	2,565	1,512
» G (Ryds lägenhet).....	—	0.345	0.180	—	0.525	365	63
» K	—	0.110	—	—	0.110	215	—
» L	—	0.085	—	—	0.085	200	—

Rörande lotternas disposition anförde uppskattningsmännen följande:

1) Lotterna litt. A och C, å vilka huvudgårdens byggnader äro uppdelade, syntes uppskattningsmännen böra hembjudas, litt. A åt egendomens arrendator August Eriksson, som sedan 1911 arrenderat egendomen, och litt. C åt förenämnde Sven Karlsson, som sedan tretton år brukat den ena tredje-

delen av egendomen. Såväl Eriksson som Karlsson, vilka anhållit få köpa nämnda områden, vore skötsamma samt mindre bemedlade.

2) Lotten litt. D (Smedtorpet), varå staten äger husen, syntes uppskattningmännen böra hembjudas Enok Pettersson, som anhållit få inköpa det samma till eget hem, när han vore mindre bemedlad, skötsam samt i mer än fem år brukat torpet.

3) Lotten litt. F (Ekeryd), vars byggnader ägas av innehavaren därav Emil Persson, samt lotten litt. G (den s. k. Ryds lägenhet), varå lägenhetens innehavare, stationskarlen J. G. Ryd, uppfört eget boningshus, syntes uppskattningmännen böra hembjudas respektive innehavare.

4) Lotterna litt. B, E (Ekeberg), K och L — av vilka litt. E är bebyggd med staten tillhöriga hus samt de övriga äro obebbyggda — borde enligt uppskattningmännens mening under hand utbjudas till försäljning, litt. B dock endast under den förutsättning, att förutnämnde Olof Olsson, som under fyra år brukat en tredjedel av gården samt vore skötsam och mindre bemedlad, icke kunde erhålla hembud å samma lott. Vid försäljningen av lotten litt. B borde i köpet ingå den vid huvudgården befintliga, av bemälda Olof Olsson och Sven Karlsson bebodda mangårdsbyggnaden, vars värde inräknats i sagda lotts ovan angivna saluvärde. Lotten litt. E brukas sedan 1919 av Alfred Nilsson, som är mindre bemedlad och skötsam.

Länsstyrelsen och *överjägmästaren* biträdde det av uppskattningmännen framlagda förslaget till egendomens disposition.

Domänstyrelsen underställde i skrivelse den 24 februari 1922 ärendet Kungl. Maj:ts prövning. Däri meddelade styrelsen, att, enligt vad domänstyrelsen från lantmäteristyrelsen inhämtat, något hinder för egendomens styckning ej föreläge. Domänstyrelsen hade ej annat att erinra mot uppskattningmännens förslag än att det syntes styrelsen lämpligt, att lotterna litt. K och L borde i kronans ägo bibehållas och tillika med lotten litt. I tjäna till upplagsplats för den föreslagna kronoparkens virkesavkastning. Beträffande lotten litt. B syntes Olof Olsson böra tillerkännas hembuds rätt. Domänstyrelsen hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte *ej mindre* i proposition föreslå riksdagen medgiva, att, sedan ifrågavarande egendom blivit genom ägostyckning fördelad i åtta lotter i huvudsaklig överensstämmelse med uppskattningmännens förslag, de med litt. A, B, C, D, E, F och G betecknade lotterna skulle var för sig med ovan angivna områden upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med hembuds rätt för August Eriksson till lotten litt. A, för Olof Olsson till lotten litt. B och för Sven Karlsson till lotten litt. C, *än även* förordna, att återstående delen av egendomen eller områdena litt. H + I + K + L skulle från och med den 14 mars 1923 ställas under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning såsom kronopark.

Kungl. Maj:t fann emellertid enligt beslut den 10 mars 1922 ifrågavarande framställning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Till följd härav blev egendomen, såsom förut nämnts, för en tid av fem år eller till den 14 mars 1928 mot ett årligt arrende av 860 kronor ånyo utarrenderad till förenämnde August Eriksson.

Vid den syneförrättning, som i anledning av den nya arrendeperiodens inträde hölls i maj 1923, befunnos emellertid egendomens alla uthus så upp-
ruttna såväl till väggar som tak, att deras fullständiga nybyggnad ansågs
oundgängligen nödvändig. Med anmälan härom och under framhållande att
kostnaderna för nybyggnaden icke torde kunna beräknas understiga 24,000
kronor, har vederbörande domänintendent gjort framställning hos domän-
styrelsen om egendomens styckning och försäljning till viss del i enlighet med
det av 1921 års uppskattningsmän framlagda förslaget, särskilt som inne-
havare av respektive brukningslotter alltjämt önskade få förvärva av dem
brukade områden.

Arrendatorn August Eriksson har förklarat sig icke hava något att erinra
mot domänintendentens framställning.

Domänstyrelsen har i skrivelse den 1 februari 1924 ånyo underställt ären-
det Kungl. Maj:ts prövning samt därvid framhållit, att styrelsen i likhet
med domänintendenten ansåge nybyggnad av egendomens uthus ofrånkomlig,
därest egendomen allt framgent skulle såsom arrendeegendom av statsverket
bibehållas. Kostnaden för nybyggnaden funne styrelsen emellertid icke stå i
rimligt förhållande till egendomens arrendeavkastning. Styrelsen vidhölle
sin i ovanberörda skrivelse den 24 februari 1922 gjorda hemställan rörande
egendomens disposition. Då efter den 1921 å egendomen verkställda salu-
värderingen ingen annan skogsavverkning skett å de föreslagna försäljnings-
lotterna än husbehovsavverkning motsvarande skogens naturliga återväxt,
syntes styrelsen någon nedsättning eller förhöjning av lotternas saluvärden
icke vara erforderlig.

*Departements-
chefen.*

Vad som efter Kungl. Maj:ts beslut den 10 mars 1922 blivit upplyst rörande
de å egendomen befintliga uthusbyggnadernas synnerligen bristfälliga beska-
fenhet och den avsevärda kostnad deras iståndsättande skulle kräva synes,
jämte övriga i ärendet förebragta omständigheter, kraftigt tala för en
försäljning av egendomens inägojord med bibehållande av utmarken i
kronans ägo såsom kronopark, särskilt som genom en sådan disposition av
egendomen möjlighet beredes att bilda ett flertal egna hem. På sätt do-
mänstyrelsen hemställt torde emellertid, förutom lotterna litt. H och litt.
I, jämväl lotterna litt. K och L böra undantagas från försäljning.

Jämlikt 7 punkten av gällande grunder för upplåtande av egnahems-
lägenheter från kronoegendomar äga innehavarna av lotterna litt. F och
G utan särskilt förbehåll hembuds rätt till respektive lott. Brukaren av
lotten litt. D är likaledes utan förbehåll jämlikt 8 punkten av samma
grunder hembudsberättigad. Såsom av domänstyrelsen föreslagits torde
ovanbemälda August Eriksson böra tillerkännas hembuds rätt till lotten
litt. A, Olof Olsson till lotten litt. B och Sven Karlsson till lotten litt. C.
För egen del vill jag därjämte tillstyrka, att förenämnde Alfred Nilsson,
som sedan 1919 brukat lotten litt. E, tillerkännes hembuds rätt till denna
lott.

Vid försäljningen av lotten litt. A bör — såsom ock av uppskattningsmännen ifrågasatts — ovanberörda därå belägna mangårdsbyggnad undantagas från köpet och i stället förklaras skola ingå i försäljningen av lotten litt. B.

I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:tt måtte föreslå riksdagen medgiva,

att, sedan kronoegendomen 1 mantal Karsahult nr 1 i Almundsryds socken av Kronobergs län blivit genom styckning delad i åtta lotter i huvudsaklig överensstämmelse med uppskattningsmännens förslag, sådant det av domänstyrelsen tillstyrkts, de med litt. A, B, C, D, E, F och G betecknade lotterna må var för sig med ovan angivna områden försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med hembuds rätt för August Eriksson till lotten litt. A, för Olof Olsson till lotten litt. B, för Sven Karlsson till lotten litt. C och för Alfred Nilsson till lotten litt. E samt med iakttagande att ovannämnda å lotten litt. A befintliga mangårdsbyggnad undantages vid försäljningen av samma lott och i stället förklaras skola ingå i försäljningen av lotten litt. B.

8:o.

Kronoegendomarna $\frac{1}{4}$ mantal Lilla Mölleberga nr 5 och $\frac{1}{8}$ mantal Lilla Mölleberga nr 6 i Mölleberga socken av Malmöhus län äro för domänfondens räkning utarrenderade, den förra till den 14 mars 1929 och den senare till den 14 mars 1925, mot årliga arrenden av respektive 1,950 kronor och 468 kronor 89 öre. För egendomarna hava vid ett den 30 september 1811 fastställt enskifte å Lilla Mölleberga by utlagts såsom samfällighet två inom ägo gränsen för skattheimmanet $\frac{1}{3}$ mantal Lilla Mölleberga nr 3 belägna torvmosseskiften.

Under 1920 och 1922 hava å kronoegendomarna hållits särskilda uppskattningsförrättningar. Av instrumenten häröver jämte tillhörande handlingar, däribland två av extra lantmätaren Ivar E:son Erichs samma år upprättade kartor över egendomarna med beskrivningar, inhämtas bland annat följande.

Egendomarna, som äro belägna 4 kilometer från Djurslövs järnvägsstation, innehålla enligt ägobeskrivningarna Lilla Mölleberga nr 5 en areal av 21.235 hektar, därav 19.742 hektar tomter, åker och dylikt, 0.546 hektar äng och 0.947 hektar impediment, samt Lilla Mölleberga nr 6 en areal av 23.784 hektar, därav 23.426 hektar tomt och åker, 0.290 hektar äng och 0.068 hektar

[8.]

Lilla Mölleberga nr 5 och 6 i Malmöhus län.

impediment. I dessa arealer ingå med 0.648 hektar förberörda såsom samfällighet utlagda mosskiften, vilka äro betecknade å kartan över den förra egendomen med ägofigurerna nr 34—36 och å kartan över den senare egendomen med ägofigurerna nr 28—30.

Någon ansökning om förvärfv av egnahemslägenheter har ej gjorts; uppskattningsmännen hava ej heller ansett, att styckning av egendomarna borde ifrågasättas.

Vad berörda torvmosseskiften angår, har fråga om försäljning av dessa förevarit vid den 1920 företagna uppskattningsförrättningen å Lilla Mölleberga nr 5, därvid emellertid med fattande av beslut härutinnan ansetts böra anstå, tills frågan om dispositionen efter den 14 mars 1925 av egendomen Lilla Mölleberga nr 6 komme till behandling. I avvaktan härå hava kronans andelar i sagda skiften för Lilla Mölleberga nr 5 genom domänstyrelsens försorg utarrenderats mot årlig avgäld av 10 kronor för tiden $\frac{14}{3}$ 1923— $\frac{14}{3}$ 1925 till ägaren av Lilla Mölleberga nr 3, Lars Persson, vilken med tillstånd av vederbörande kronoarrondatorer, alltsedan torven å skiftena blivitt uppskuren, brukat desamma såsom åker och äng.

Vid 1922 års uppskattningsförrättning hava uppskattningsmännen i anslutning till 1920 års förslag hemställt, att torvmosseskiftena, vilka på grund av sitt läge ej med någon som helst fördel kunde brukas till kronoegendomarna, måtte försäljas till bemälda Lars Persson. Saluvärdet å skiftena har uppskattats till 265 kronor.

Länsstyrelsen har ej haft något att erinra mot berörda hemställen.

Jämväl domänstyrelsen har biträtt förslaget om försäljning av torvmosseskiftena.

Departements-
chefen.

Även jag finner lämpligt, att ifrågavarande två torvmosseskiften försäljas till bemälda Lars Persson såsom ägare av kringliggande mark, och hemställer alltså, att Kungl Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förberörda till kronoegendomarna Lilla Mölleberga nr 5 och 6 i Mölleberga socken av Malmöhus län hörande torvmosseskiften om tillhoppa 0.648 hektar må till ägaren av skattehemmanet $\frac{1}{3}$ mantal Lilla Mölleberga nr 3 i samma socken och län försäljas mot en köpeskillning av 265 kronor samt under villkor i övrigt,

att köpeskillningen skall vid tillträdet kontant inbetalas till länsstyrelsen i länet, samt

att köparen ensam skall vidkännas alla med områdenas avskiljande, lagfart å fånget och andra med köpet förenade utgifter.

9:o.

[9.] Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition den 10 december 1920, nr 10, Hällaryd nr 2 under punkt 3 gjorda framställning medgav 1921 års riksdag (R. skr. nr i Blekinge län. 106), att från kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Hällaryd nr 2 i Hällaryds socken

av Blekinge län finge enligt gällande grunder för upplåtande av egnahems-lägenheter från kronoegendomar försäljas vissa med litt. A samt litt. C—T betecknade, å en av distriktslantmätaren Eric Aspegrén 1919 verkställd kopia av en utav honom 1913 upprättad karta över inägorna till egendomen närmare angivna lägenheter, med rätt för egendomens arrendator Sven Henriksson till hembud beträffande lotten litt. A (huvudgården) samt med förbehåll om rätt för innehavare av lotten litt. B, som skulle förbliva i kronans ägo, till fri utfartsväg över den till lotten litt. A hörande delen av ägofiguren nr 42 å berörda karta.

Rörande egendomens närmare belägenhet m. m. får jag hänvisa till den redogörelse, som i sådant avseende lämnats i förberörda proposition.

Lotten litt. B har jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 29 april 1921 ställts under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning för att förvaltas såsom kronopark.

Av försäljningslotterna voro litt. A och T jordbrukslägenheter och de övriga bostadslägenheter, belägna vid Elisbergs järnvägsstation en mil från staden Karlshamn. Samtliga lotter, med undantag av lotten litt. A, voro obebyggda.

Enligt vid uppskattningsförrättningar 1919 och 1920 gjorda värderingar av lägenheterna hade lotten litt. A, till vilken skulle läggas all fiskerätt i den å egendomen befintliga Svartasjön, uppskattats till 22,250 kronor, därav värdet å växande skog beräknats till 512 kronor. Lotten litt. T hade saluvärderats till 7,950 kronor, därav 2,793 kronor för växande skog.

För genomförande av den anbefallda försäljningen föranstaltade domänstyrelsen om ägostyckning å egendomen. Vid densamma, som under 1922 verkställdes av distriktslantmätaren R. Ryberg och sedermera blev i laga ordning fastställd, har lotten litt. A om 17.2 hektar åsatts $\frac{5}{18}$ mantal samt lotten litt. T om 10.35 hektar åsatts $\frac{11}{90}$ mantal.

Lägenheterna i fråga hava därefter i vederbörlig ordning utbjudits till försäljning, varvid emellertid antagliga anbud ej kunnat erhållas å, bland andra, lotterna litt. A och T. Arrendatorn Henriksson har förklarat sig villig att för lotten litt. A erlægga en köpeskilling av 15,000 kronor under viss förutsättning, vilket anbud emellertid ej kunnat antagas.

I skrivelser den 11 och 28 november 1922 till länsstyrelsen i länet har jägmästaren i Blekinge revir Erik Måhlén fäst uppmärksamheten därpå, att värdet av barrskogen å ett i lotten litt. A ingående område ej medtagits i saluvärderingen. Ifrågavarande område, som å Aspegréns 1913 upprättade karta omfattade ägofigurerna nr 40, 41 samt del av 42 och genom streckning med blyerts angivits å den av Ryberg uppgjorda ägostyckningskartan, vore beväxt med 35-årig, värdefull barrskog samt innehölle en för trakten mycket värdefull grustillgång. Enligt jägmästarens uppfattning hade området ej varit avsett att försäljas, varför han i sin 1920 till uppskattningsmännen avlämnade värdering av skogstillgången ej upptagit skogen å detta område. Det syntes honom lämpligt,

att området bibehölles till kronoparken. Genom områdets försäljning skulle såväl kronan för sitt vägunderhåll som enskilda, vilka där med fördel avgiftsfritt kunnat hämta väggrus, bliva nödsakade att av den nye ägaren köpa grus. Inom området funnes för övrigt en mindre torplägenhet med åbyggnad, som tillhörde brukaren, med vilken, därest kronan förbleve ägare av marken, överenskommelse borde kunna träffas om viss arbetsskyldighet å kronoparken.

Vederbörande överlantmätare har framhållit, att ur lantmäterisynpunkt frågan om nämnda skogsområdes bibehållande i kronans ägo enklast kunde ordnas på det sätt, att området undantoges vid försäljningen för att såsom avsöndring utbrytas från styckningslotten litt. A.

I anledning av jägmästaren Måhléns av länsstyrelsen till domänstyrelsen överlämnade skrivelse har inom domänstyrelsen verkställts granskning av det utav distriktslantmätaren Aspegrén uppgjorda styckningsförslaget, som legat till grund för Kungl. Maj:ts förenämnda proposition. Därvid har befunnits, att omförmälda skogsområde med därinom belägen torplägenhet ingått i området för lotten litt. A. Vid saluvärderingen av denna lott hade hänsyn emellertid icke tagits till den å ifrågavarande område befintliga barrskogen och grustillgången, varemot själva marken syntts hava ingått däri.

Sedan härefter domänstyrelsen anmodat vederbörande uppskattningsmän att vidtaga de ändringar i saluvärdet av lotten litt. A, som föranleddes dels därav att hela nyssberörda med streckade blyertslinjer å Rybergs ägostyckningskarta angivna område eventuellt kunde komma att undantagas från försäljningen av sagda lott, dels ock av det efter 1919 och 1920 års uppskattningsförrättningar förändrade konjunkturläget, samt föreskrivit, att därvid jämväl saluvärderna å övriga dittills osålda lotter borde granskas och justeras, har under 1923 hållits ny uppskattningsförrättning. Av instrumentet häröver jämte därtill hörande, av jägmästare Måhlén verkställd förnyad skogsvärdering samt en av distriktslantmätare Ryberg upprättad specialkarta över ifrågavarande område av lotten litt. A inhämtas, bland annat, följande.

Det område av lotten litt. A, som ifrågasatts bära i kronans ägo bibehållas, innehåller enligt Rybergs omförmälda specialkarta 2.32 hektar. Av denna areal hava uppskattningsmännen beräknat 0.456 hektar (ägofigurerna nr 40 och 41 å Aspegréns karta) utgöra åker och 1.864 hektar (del av ägofiguren nr 42 å Aspegréns karta) skogsmark, med vilka arealer uppskattningsmännen minskat motsvarande ägoslag av lotten litt. A. Som denna lott vid ägostyckningen fastställdes utgöra 17.2 hektar, skulle lotten efter minskningen utgöra 14.88 hektar. Uppskattningsmännen, som varit ense om, att de båda jordbrukslotternas värde måste avsevärt sänkas, hava värderat lotten litt. A, med dess sålunda minskade areal, till 16,550 kronor, därav för åbyggnad 8,955 kronor och för växande skog enligt jägmästarens uppskattning 365 kronor. Lotten litt. T, vars skogsmarksareal vid ägostyckningen förändrats från 4.31 hektar till 4.64 hektar, har av uppskattningsmännen värderats till 6,280 kronor, därav 2,233 kronor för växande skog enligt jägmästarens uppskattning.

De till bostadslägenheter avsedda lotternas tomtvärden hava uppskattningsmännen ansett kunna bibehållas oförändrade, och hava värdena å dessa lägenheter av uppskattningsmännen endast justerats efter den ändrade areal, som lägenheterna erhållit vid ägostyckningen, samt skogens nuvarande värde. De osålda tomtlägenheternas (litt. E, F, G, I, K, L, N, O, P och S) saluvärden skilja sig sålunda obetydligt ifrån de i Kungl. Maj:ts proposition till 1921 års riksdag angivna värdena.

Jägmästaren har anmärkt, att vid skogsuppskattningen icke tagits i beräkning den massatillväxt, som träden kunde hava avsatt, sedan de vintern 1920 uppmättes. Denna tillväxt vore emellertid enligt jägmästarens mening icke av sådan betydelse, att den kunde nämnvärt inverka på förevarande värdeberäkning.

Länsstyrelsen och överjägmästaren hava icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens värdering.

Domänstyrelsen har i ärendet anfört följande.

Mot den senast gjorda värderingen hade styrelsen icke något att erinra. Vid jämförelse mellan Rybergs ägostyckningskarta och Aspegréns karta av 1913 hade styrelsen visserligen funnit, att av den med nr 40 å Aspegréns karta betecknade, av åker bestående ägofiguren, vilken ägofigur till hela sin areal av uppskattningsmännen inräknats i det område, som skulle undantagas från lotten litt. A, en liten del, av styrelsen beräknad till cirka 2.3 ar, likväl torde komma att ingå i området för lotten litt. A med dess till försäljning tillstyrkta inskränkta område. I följd härav borde lottens ursprungliga areal åker vid värdesättningen ej, såsom uppskattningsmännen förfarit, minskas med hela den i beskrivningen för ägofigureerna nr 40 och 41 upptagna arealen åker 0.456 hektar, men borde å andra sidan lottens skogsmarksareal vid värderingen hava upptagits något högre. Den inverkan, som denna justering hade på lottens saluvärde, vore emellertid så obetydlig, att man helt kunde bortse från densamma.

Enligt domänstyrelsens förmenande borde försäljningslotten litt. A med undantag av berörda område om 2.32 hektar — vilket borde ställas under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning för att tillföras den tidigare till kronopark avsatta delen av egendomen — lämpligen ånyo utbjudas med det av uppskattningsmännen åsatta saluvärdet 16,550 kronor, därvid arrendatorn Henriksson, vilken innehaft egendomen alltsedan 1878 och vars hembuds rätt till lotten vid försäljningen, såsom framginge av innehållet i förut åberopade propositionen nr 10/1921, allmänt förordats, bleve i tillfälle att i första hand och utan tävlan med andra förvärva lotten till det pris, som lotten ansetts skäligen betinga. Lotten litt. T borde ånyo utbjudas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar mot det senast uppskattade reducerade saluvärdet, 6,280 kronor.

Domänstyrelsen har tillika meddelat, att styrelsen gått i författning om de osålda tomtlägenheternas utbudande ånyo enligt förut stadgade bestämmelser och med de i Kungl. Maj:ts proposition nr 10/1921 angivna saluvärden.

På grund av den i ärendet förebragta utredningen anser jag mig böra tillstyrka, att försäljningslotten litt. A, som vid verkställd ägostyckning åsatts $\frac{5}{18}$ mantal, försäljes först sedan omförmälda område om 2.32 hektar

Departements-
chefen.

därifrån undantagits. Mot den senaste värderingen av samma lott ävensom av lotten litt. T, som vid ägostyckningen åsatts $\frac{11}{90}$ mantal, har jag intet att erinra. Arrendatorn Sven Henriksson torde fortfarande böra förbehållas hembuds rätt beträffande lotten litt. A.

Under återopande härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att, med ändring av det av 1921 års riksdag i ämnet fattade beslut, ifrågavarande ägolotter $\frac{5}{18}$ mantal Hällaryd nr 2 litt. A och $\frac{11}{90}$ mantal Hällaryd nr 2 litt. T med de samma lotter vid ägostyckning tilldelade arealer, lotten litt. A dock med undantag av ovan omnämnda område om 2.32 hektar, må med av domänstyrelsen senast tillstyrkta saluvärden försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med rätt för Sven Henriksson till hembud å lotten litt. A samt med förbehåll om rätt för innehavare av lotten litt. B till fri utfartsväg över den till lotten litt. A hörande delen av ägofiguren nr 42.

10:o.

[10.] Kronoegendomen $\frac{3}{8}$ mantal Mansdala nr 5 i Vä socken av Kristianstads län är till den 14 mars 1925 utarrenderad mot ett årligt arrende av 500 kronor.
Mansdala
nr 5 i
Kristianstads
län.

Under 1922 har å egendomen hållits uppskattningsförrättning. Av instrumentet häröver med därtill hörande handlingar, däribland en av distriktslantmätaren Axel Sandberg 1922 kopierad och kompletterad karta över egendomen jämte beskrivning, inhämtas bland annat följande.

Egendomen, som är belägen omkring 2 kilometer från Ovesholms järnvägsstation å Östra Skånes järnvägar samt omkring 9 kilometer från staden Kristianstad, har en areal av 32.667 hektar, därav 23.462 hektar tomt och åker, 7.302 hektar äng och odlingsmark samt 1.903 hektar impement.

Å egendomen finnes ej någon torplägenhet. Ej heller har någon ansöknings gjorts om förvärf av eget hem.

Uppskattningsmännen hava förordat egendomens bibehållande i kronans ägo samt dess förnyade utarrendering.

Emellertid hava uppskattningsmännen även tänkt sig möjligheten av egendomens försäljning och för sådant fall föreslagit egendomens uppdelning i två lotter, vilka skulle upplåtas i enlighet med grunderna för egnahemsupplåtanden från vissa kronoegendomar. Gränsen mellan de båda lotterna skulle gå utmed den å kartan med nr 45 och 46 betecknade landsvägen.

Den västra av de sålunda uppkomna lotterna, å kartan betecknad med litt. A och bebyggd med kronan tillhöriga hus, borde enligt uppskattningsmännens åsikt hembjudas arrendatorn av egendomen Nils Mårtensson. Som skäl härför hava uppskattningsmännen anfört, att denna lott till arealen

vore ett ordinärt eget hem, samt att Mårtensson, som innehaft arrendet sedan den 6 februari 1920 och därunder väl skött och brukat egendomen, vid arrendeperiodens utgång, därest egendomen ånyo skulle hava utarrenderats, med säkerhet hade erhållit förmånsrätt till nytt arrende.

Den östra lotten, å kartan betecknad med litt. B, är obebyggd.

De båda lotternas arealer och saluvärden skulle enligt uppskattningsmännens förslag bliva följande:

	A r e a l h e k t a r				Salu- värde kronor	därav för växande skog kronor
	åker	äng och odlings- mark	impedi- ment	summa		
Litt. A	12.612	2.892	0.110	15.114	22,280	1,495
Litt. B	10.850	4.910	0,230	15,990	6,270	1,317
	23.462	7.802	0.340	31.104	28,550	2,812
Vägar och grustag	—	—	1.563	1.563	—	—
Summa	23.462	7.802	1.903	32.667	—	—

I saluvärdet för lotten litt. A är inräknat det till 14,000 kronor beräknade värdet å kronan tillhöriga byggnader.

Länsstyrelsen, som icke ansett någon särskild anledning föreligga för egendomens försäljning för närvarande, har tillstyrkt egendomens fortsatta utarrendering.

Överjägmästaren har ansett, att från skogshushållningens sida ingen anledning funnes att bibehålla egendomen i kronans ägo.

Domänstyrelsen har i skrivelse den 8 december 1923 anfört, att styrelsen icke funne skäl föreligga för egendomens bibehållande i kronans ägo utan ansåge, att egendomen borde försälas i enlighet med uppskattningsmännens alternativa förslag, därvid arrendatorn Mårtensson borde erhålla hembuds rätt å lotten litt. A.

Sedan Kungl. Maj:tt därefter anbefallt domänstyrelsen att, efter inhämtande av yttrande av hushållningssällskapets i Kristianstads län egnahems-nämnd, avgiva förnyat utlåtande i ärendet, har domänstyrelsen med skrivelse den 18 januari 1924 överlämnat dylikt yttrande från egnahems-nämnden, som tillstyrkt egendomens uppdelning för försäljning på sätt föreslagits, därvid arrendatorn Mårtensson syntes nämnden böra tillerkännas hembuds rätt beträffande lotten litt. A. I fråga om lotten litt. B har egnahemsnämnden hemställt, att densamma måtte för det angivna saluvärdet, 6,270 kronor, försälas till länets hushållningssällskap, och har nämnden härutinnan anfört följande:

Andelsföreningen Eget hem inom Kristianstads län hade 1907 inköpt den närbelägna egendomen Mansdala gård, som uppdelats i ett antal egnahemslägenheter, för vilkas förvärvande egnahemslån beviljats. Vid nämnda tidpunkt hade egnahemslån endast kunnat erhållas för förvärvande av jord-

brukslägenhet med ett maximivärde av 6,000 kronor för jord och byggnader. Genom detta låga maximivärde hade egnahemslägenheterna blivit alltför små. De Mansdala nr 5 närboende egnahemsinnehavarna önskade därför livligt förvärva ytterligare jord till sina egna, något som lämpligen kunde ske genom att lotten litt. B finge av hushållningssällskapets jordförmedlingsbyrå uppdelas i ett lämpligt antal lotter, avsedda att tilläggas de i närheten belägna äldre egnahemslägenheterna, vilkas innehavare därigenom skulle erhålla en mera lämplig areal att bruka.

Domänstyrelsen har i sin sistnämnda skrivelse förordat den av egnahemsnämnden föreslagna dispositionen av lotten litt. B.

*Departements-
chefen.*

Även jag biträder förslaget om egendomens försäljning, och synes mig därvid lämpligt, att lotten litt. B må inköpas av hushållningssällskapet, då därigenom de egnahemsinnehavare, vilkas lägenheter angränsa nämnda lott, skulle beredas möjlighet att få en önskvärd utökning av sina lägenheters arealer. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att, sedan kronoegendomen $\frac{3}{8}$ mantal Mansdala nr 5 i Vä socken av Kristianstads län blivit genom ägostyckning delad i förenämnda två med litt. A och litt. B betecknade lotter, i huvudsaklig överensstämmelse med uppskattningsmännens förslag, dessa lotter må försäljas

litt. A enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med hembuds rätt för Nils Mårtensson, och

litt. B till Kristianstads läns hushållningssällskap mot en köpeskillning av 6,270 kronor samt under villkor i övrigt,

att köpeskillningen vid tillträdet kontant erläggas till länsstyrelsen i länet, samt

att köparen ensam vidkännes alla med lagfart å fånget förenade kostnader.

11:o.

[11.] Kronoparken Hornslandet har bildats genom inköp, jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 4 maj 1900, av skattehemmanen Arnö by nr 1—11 om tillhopa 3 $\frac{98}{1408}$ mantal eller 49 öres 3 penningeland jämte tillydande fisken i Rogsta socken av Gävleborgs län.

Vid den inspektion, som under 1920 förrättades inom mellersta Norrlands distrikt av vederbörande överjägmästare, har förslag väckts om försäljning av vissa till kronoparken hörande inägoområden. I inspektions-

protokollet har antecknats bland annat, att åbyggnaderna å flera av de å kronoparken belägna torpen vore för små samt gamla och dåliga, att inågojorden i vissa fall vore splittrad, varför densamma borde bättre konsolideras för att åstadkomma lämpligare brukning, samt att icke alla lågenhetererna behövdes till skogsarbetartorp, utan att en del av torpen, särskilt de större, låmpligen borde försåljåas som jordbrukslågenheter.

I anledning härav har under 1921 hållits uppskattningsfårråttning betråffande ifrågavarande till försåljning ifrågasatta områden. Av instrumentet häråver jåmte åvriga till årendet hårande handlingar, däråbland en kalkerkarta åver Arnå bys skog och Hornslandet, en av vice kommissionslantmåtaren A. P. Bergstråm 1872 uppråttad karta åver inråsningsjorden till Arnå by samt en kalkerkarta åver den s. k. tillvinningsjorden vid Norstafjårdarna, inhåmtas bland annat fåljande.

De till försåljning fåreslåna områdena utgåras dels av Norsta ång jåmte tillhårande vid Norsta-fjårdens (Ytterfjårdens) belåget skogsskifte, tillvinningsjord, dels ock av de å kronoparken Hornslandet belågna torpen nr 4, 6, 10 och 11.

Uppskattningsmånnen hava betråffande de särskålda ågotterna anfårt i huvudsak fåljande.

A) *Norsta ång jåmte dårtill hårande skogsskifte.*

Dessa båda områden åro belågna omkring 10 kilometer från kronoparken Hornslandet.

Norsta ång, som utgåres av ett i det nårmaste rektangulårt åkerskifte om 5.70 hektar, ligger invid den till Lånnånger från bygdevågen Hudiksvall—Rogsta—Arnå ledande byvågen, omkring 10 kilometer från staden Hudiksvall. Området, varå åro uppfårdå två lador i skåligt stånd, år tillsvidare utarrenderat till ånkan Christina Norell mot ett årligt arrende av 150 kronor. Ånkan Norell och hennes avlidne man hava sedan kronans inkåp av kronoparken arrenderat området.

Skogsskiftet, som i samband med laga skifte å den omkring ifrågavarande fjårdar belågna tillvinningsjorden tillagts Norsta ång, omfattar 3.30 hektar, dårav 2.37 hektar skogsmark och 0.93 hektar impediment.

Uppskattningsmånnen hava saluvårderat Norsta ång med dårå befintliga två lador till 3,820 kronor samt skogsskiftet med dårå växande skog till 1,975 kronor eller sålunda båda områdena tillhåpa till 5,795 kronor. Med hånsyn till dels områdenas belågenhet på långt avstånd från kronoparken och dårav fåranledd fårsvårad brukning samt dels Norsta ångs från flera synpunkter fårdelåktiga låge och jordens godartade beskåffenhet hava uppskattningsmånnen fåreslågit, att ifrågavarande båda områden måtte såsom en enhet försåljåas, Fårsåljningen borde ske enligt de i kungl. brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor, enår hårigenom större konkurrens mellan invidliggande, med tillråcklig åbyggnad fårsedda egendomar kunde våntras gållande,

B) *Torplågenhetererna nr 4, 6, 10 och 11.*

Dessa lågenheter ligger inom kronoparken Hornslandet omkring 25 kilometer från staden Hudiksvall och grånåa, med undantag av torpet nr 11, intill sjån Viken. Kronan tillhåriga åbyggnader å torpen åro gamla men torde, efter reparation, under avsevård tid framåt vara fullt dugliga.

Torpet nr 4, som i våster grånåsar till sjån Viken, år bebyggt med kronan

tillhöriga byggnader, värderade till 4,925 kronor. Torpet, som förut sedan kronans inköp av kronoparken arrenderats av Anders Johan Larsson, är nu mot ett årligt arrende av 210 kronor utarrenderat till hans änka Carolina Larsson. Förrättningsmännen hava föreslagit, att 5.09 hektar hagmark och 11.23 hektar skogsmark måtte såsom stödskog tilläggas torpet, varigenom dess areal skulle uppgå till 26.93 hektar, därav 6.42 hektar åker, 4.19 hektar äng, 5.09 hektar hagmark och 11.23 hektar skogsmark. Torpets saluvärde har uppskattats till 9,715 kronor, därav 2,121 kronor för växande skog. Å torpet har efter uppskattningen uppförts ny källare för en kostnad av 200 kronor, vilket dock icke ansetts böra föranleda ändring i det uppskattade saluvärdet.

Uppskattningsmännen hava föreslagit torpets försäljning enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med hembuds rätt för änkan Larsson.

Torpet nr 6 är beläget å ömse sidor om sydspetsen av sjön Viken. Det är bebyggt med kronan tillhöriga byggnader, värderade till 5,900 kronor, samt mot ett årligt arrende av 181 kronor utarrenderat till Oscar Alfred Sjöström, som alltsedan kronans inköp av kronoparken arrenderat torpet.

Förrättningsmännen hava föreslagit, att 6.03 hektar skogsmark och 9.77 hektar hagmark måtte såsom stödskog tilläggas torpet vid eventuell försäljning, varigenom dess areal skulle uppgå till 27.11 hektar, därav 6.20 hektar åker, 5.11 hektar äng, 9.77 hektar hagmark och 6.03 hektar skogsmark. Torpets saluvärde har uppskattats till i runt tal 11,710 kronor, därav 3,336 kronor för växande skog.

Uppskattningsmännen hava föreslagit torpets försäljning enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med hembuds rätt för arrendatorn Sjöström.

Torpet nr 10, som i sydost gränsar till sjön Viken, är bebyggt med kronan tillhöriga byggnader, värderade till 3,150 kronor. Torpet arrenderas sedan 1911 av Anders Olof Persson, som för närvarande betalar ett årligt arrende av 217 kronor. Förrättningsmännen hava föreslagit, att 6.29 hektar hagmark och 4.90 hektar skogsmark måtte såsom stödskog tilläggas torpet, varigenom dess areal skulle uppgå till 18.58 hektar, därav 4.49 hektar åker, 2.90 hektar äng, 6.29 hektar hagmark och 4.90 hektar skogsmark. Torpets saluvärde har uppskattats till 6,505 kronor, därav 1,427 kronor för växande skog.

Uppskattningsmännen hava föreslagit torpets försäljning enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med hembuds rätt för arrendatorn Persson.

Torpet nr 11 gränsar i sydost till torpet nr 10 samt i öster och norr till körväg till Rogsta kyrka. Det är bebyggt med kronan tillhöriga byggnader, värderade till 3,000 kronor. Torpet har från kronans inköp av kronoparken till den 14 mars 1920 arrenderats av Jon Jönsson och därefter av dennes son Per Jonsson mot ett årligt arrende av 195 kronor. Förrättningsmännen hava föreslagit, att 5.76 hektar hagmark och 5.34 hektar skogsmark måtte såsom stödskog tilläggas torpet, varigenom dess areal skulle uppgå till 19.63 hektar, därav 7.52 hektar åker, 1.01 hektar äng, 5.76 hektar hagmark och 5.34 hektar skogsmark. Torpets saluvärde har uppskattats till i runt tal 6,200 kronor, därav 906 kronor för växande skog.

Uppskattningsmännen hava föreslagit torpets försäljning enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med hembuds rätt för arrendatorn Jonsson.

Överjägmästaren, som icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens försäljningsförslag, har ansett, att den skogsvärdering med upptagande av fullt rotvärde på all skog jämte markvärde, som i förevarande fall ägt rum, icke gäve ett rätt uttryck för en skogsegendoms värde vid försäljning för fortsatt bibehållande av skogen med successiv avverkning i förhållande till dess avverkningsförmåga och med beräkning av med skogens skötsel förenade kostnader. Överjägmästaren ifrågasatte därför omvärdering av till lägenheterna avsedda skogsområden.

Länsstyrelsen har tillstyrkt försäljningsförslaget under framhållande att vad överjägmästaren anfört rörande omvärdering av skogen vore värt beaktande.

Domänstyrelsen har jämväl tillstyrkt försäljning av ifrågavarande områden samt i ärendet anfört bland annat följande.

Domänstyrelsen hade intet att erinra mot de föreslagna salulotternas omfattning och försäljning på sätt uppskattningsmännen föreslagit. Beträffande de åsatta saluvärdena torde dessa, ehuru värderingen uppgjorts 1921, kunna läggas till grund för de ifrågasatta försäljningarna. Sättet för ståndskogens värdering överensstämde med vad alltjämt varit brukligt vid kronans försäljning eller köp av smärre lägenheter, och ansåge styrelsen skäl ej föreligga till sådan omvärdering därav, som överjägmästaren ifrågasatt. I förhållande till nu gällande pris på virke vore det 1921 beräknade värdet å ståndskogen snarare för lågt än för högt, men ansåge sig styrelsen dock ej böra föreslå någon ändring däruti.

Sedan värderingen ägt rum, hade å torpet nr 11 genom kronans försorg uppförts dels ny källare för en kostnad av 200 kronor, dels ny uthusbyggnad för en kostnad av 6,000 kronor. Då de äldre hus, som härmed ersatts, värderats till sammanlagt 500 kronor, skulle åbyggnadernas uppskattade värde ökas med 5,700 kronor och lottens hela värde alltså uppgå till 11,900 kronor. Då skälig avkastning å sådant belopp emellertid icke torde kunna erhållas, finge styrelsen föreslå lottens saluvärde till 10,000 kronor.

Även jag biträder försäljningsförslaget och har intet att erinra mot lotternas saluvärden, sådana de av domänstyrelsen tillstyrkts. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

*Departements-
chefen.*

att ovannämnda område Norsta äng jämte därtill hörande skogsskifte ävensom torplägenheterna nr 4, 6, 10 och 11, med av uppskattningsmännen föreslagna arealer, må fränskiljas kronoparken Hornslandet i Rogsta socken av Gävleborgs län och försäljas, området Norsta äng jämte därtill hörande skogsskifte på offentlig auktion till den högstbjudande enligt de i kungl. brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor och torplägenheterna enligt gällande grunder för upplåtande av egnahems-lägenheter från kronoegendomar.

Kungl. Maj:ts proposition Nr 72.

Statsrådets övriga ledamöter instämma i vad departementschefen hemställt uti de under 1:o—11:o här ovan antecknade ärenden. Hans Maj:t Konungen behagar härtill lämna bifall samt förordnar, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Hugo Nordlander.